The Kids Are Alright

What did tomorrow bring us? is the simplest, and at the same time most difficult question in the world. It is deeply personal and quite general; a question that can be posed by an individual, a family, a society . . .. What did, indeed, tomorrow bring us?

This photograph of a young couple, taken somewhere in former Yugoslavia, exudes almost unbearable sentimentality. Two young people standing on a bridge at the beginning of their life together, looking at the future and the sound of water under the bridge. Their clothes and hairstyles are from the late sixties, a period already romanticised by nostalgia. But that photo is a kind of fake. It is, actually, created from two digitally manipulated photos of Dejan's parents, taken at the same place. This little deception poses yet another question: can two people truly share life's experiences, or is it always an individual journey? Can a state guarantee eternal happiness to its citizens? The truth is that it probably cannot, and that is why it is a good thing that we can never really know what tomorrow will bring us, but the idea of 'happy ever after', however delusional, is an essential fairy-tale element in any long-term project, and helps to create beautiful memories.

Dejan Kaludjerović's ongoing project *Je suis malade* is a series of videos of children singing the same song, a big 1973 hit for French diva Dalida. So far, the videos have been filmed in Slovenia, Australia, Ukraine, USA and Azerbaijan. It is a simple concept, a video of a small child, filmed in a dark room, looking lost and lonely, and singing a song about abandonment, desperation and self-destruction, in a language they do not understand. None of the children speak French, but even if they did, they would never be able to comprehend emotions they are singing about. Still, small-scale performers are doing their best to emulate singers they see on TV. Their struggle with the material, incomprehensible to them on several levels, is moving and amusing at the same time. The artist captures both their bewilderment and their determination, as they sing about something that tomorrow may or may not bring them. They are raised on endless media spectacles, reality shows and MTV, showing them how to dress, look and behave, just like we, the grown ups, are relying on that same media and those news channels to tell us what is going on, what to think and how to feel. Endearing miniature versions of politicians making unrealistic promises, using big, bombastic ideological phrases, media intellectuals giving barely understandable comments on every subject under the sun, socially conscious celebrities, these kids have learned early in life that appearance is everything. They are the best representatives of global media culture, as they all seem to be coming from the same country, a magical TV land, where living under the spotlight is the only way to live. But, Kaludjerović's work manages to capture precious moments of insecurity, embarrassment and confusion when his tiny subjects cannot deal with complicated melody and big drama, and when real emotions shine through.

Kaludjerović's series of shine site – specific sound installation *Alphabet Cubes* / from the series *Conversations: Hula-hoops, Elastic, Marbles and Sand* represents interviews with children between ages six and ten from five different countries (Serbia, Russia, Azerbaijan, Italy and Austria). In each country, a group of children from different social, cultural and ethnic backgrounds are asked the same simple questions. Their answers, ranging from touching to hilarious, are based on what they hear in their family, learn in school or get from the media. They are still too young to form their own opinions, so they represent a perfect reflection of the environment they are raised in: hopes and prejudice, new worldviews and old animosities, the best and the worst of the world that surrounds them. They represent what tomorrow may bring us, and sometimes it can be scary, while at other times thrilling.

e Suis Malade' ("Halım olubdu yaman")
zarbaycan variantı – İfa: Fidan (2014)
D video, 4'38"
uraxılış 1/5 + 2 AP
assamın və Bianconi Qalereyasının icazəsi ilə

Uşaqlarda hər şey yaxşıdır

Sabahkı gün bizə nələr gətirdi? sualı dünyada ən sadə sual olmaqla yanaşı, həm də ən çətin sualdır. Olduqca şəxsi və olduqca ümumi səslənən bu sual bir adamın da, bir ailənin də, bir icmanın da verdiyi sual ola bilər. Bəs, doğrudan da, sabahkı gün, görəsən, bizə nələr gətirdi?

Gənc bir cütlüyün sabiq Yuqoslaviyada çəkdirdiyi bu fotoşəkil, demək olar ki, dözülməz sentimentallıq saçır: körpünün üstündə duran iki gənc... onlar, sanki, ömrün astanasından gələcəyə boylanırlar... körpünün altından axan suyun şırıltısı da eşidilir... Onların geyimi və saç düzümü XX əsrin 60-cı illərin axırlarından xəbər verir – nostalji təsirli olduğuna görə artıq romantik görünən bir dövrün fotosu. Ancaq bu foto müəyyən mənada saxtadır. Əslində, Dejanın valideynləri o körpüdə ayrı-ayrılıqda şəkil çəkdirmişdilər, gördüyümüz foto isə rəqəmsal calama yoluyla həmin iki şəkildən düzəldilib. Bu balaca yalan qarşımıza başqa bir sual çıxarır: görəsən, iki şəxsin öz həyat təcrübəsini bir-biriylə paylaşması mümkündürmü, yoxsa həyat elə hər zaman təkbaşına keçən səyahətdir? Görəsən, dövlət öz vətəndaşlarına əbədi səadət üçün zəmanət verə bilərmi? Məlumdur ki, çətin verə bilə. Elə buna görə də yaxşıdır ki, biz sabahın bizə nələr gətirəcəyini heç vaxt bilmirik. Amma nağılların "və indən bəri xoşbəxtlik içində yaşadılar" kəlməsindən səslənən nikbinlik nağıldan başqa bir şey olmasa da, xoş xatirə bəsləməyə bizə kömək edir, hər bir uzunmüddətli layihə üçün də çox önəmlidir.

Dejan Kaludjeroviç davamlı olaraq *Halım olubdu yaman* (*Je suis malade*) layihəsi üzərində işləyir. Bu layihə, eyniadlı mahnının – fransız ulduzu Dalidanın ilk dəfə 1973-cü ildə ifa etdiyi populyar hitin uşaq ifasında necə səslənməsini göstərən videolar dəstindən ibarətdir. Layihə üçün video-çarxlar indiyəcən Sloveniya, Avstraliya, Ukrayna, ABŞ və

bir xarici dildə tərk olunduğu, əlacsız qaldığı və özü özünü məhv etməsi barədə oxuyur. Uşaqların heç biri fransız dilini bilmir, amma lap bilsə belə, nə cür duyğular barədə oxuduğunu dərk etməsi əsla mümkün deyil. Yenə də, balaca artistlər əllərindən gələni edirlər ki, TV-lərdən gördükləri müğənnilərə bənzəsinlər. Mətnin əksər səviyyələri uşaq aləmindən xeyli uzaq olduğuna görə, uşaqların bu mövzu mücadiləsi çox təsirli və eyni zamanda məzəli görünür. Uşaqların necə həm müamma, həm də əzm ilə sabahın onlara nəyisə gətirib-gətirməyəcəyi haqqında oxumaqları lentə alınır. Onlar sonsuz verilişlərə, şoulara, MTV-lərə baxaraq ibrət alırlar, necə geyinməli, necə görünməli, necə davranmalı olduqlarını öyrənirlər, lap elə biz böyüklər kimi. Axı biz də həmin şou və xəbər kanallarına bel bağlayırıq və nəyin baş verdiyini, bu barədə nə düşünəcəyimizi, nə hiss edəcəyimizi bizə deməyi onlara həvalə edirik. Gerçəkdən uzaq işləri vəd edən, qəliz və təmtəraqlı ideoloji cümlələrlə danışan siyasətçilərin, Yer üzündə hər şeyə dair öz dolam-dolaşıq şərhini verməyə hazır media ziyalılarının, cəmiyyətin dərdini çəkən məşhurların balaca, sevimli təkrarı olan bu uşaqlar çox tez öyrəndilər ki, həyatda hər şeyi həll edən xarici görünüşdür. Onlar qlobal media mədəniyyətinin ən yaxşı mənsublarıdır və hamısı bir ölkədən gəliblər – sehrli TV-land ölkəsindən, harada ki həyat yalnız səhnə işığında cərəyan edir. Bütün bunlarla yanaşı, Kaludjeroviçin işində olduqca qiymətli məqamlar da az deyil: onun balaca qəhrəmanları bəzən qətiyyətsizlik keçirib tərəddüd edirlər, utanıb-çəkinirlər, böyük dramatizmin və mürəkkəb melodiyanın öhdəsindən gələ bilmirlər və onların səmimi, real hissləri sızaraq üzə çıxırlar.

Kaludjeroviçin *Müsahibələr: çənbər, ip, aşıq və qum* silsiləsindən olan, məkana uyğun qurulmuş *Əlifba kubları* audio-instalyasiyası beş ölkə (Serbiya, Rusiya, Azərbaycan, İtaliya və Avstriya) uşaqlarının müsahibələrindən ibarətdir. Hər ölkədə müxtəlif sosial, mədəni və etnik qrupları təmsil edən uşaqlara çətin olmayan eyni suallar verilir. Onların cavabları bəzən quru, bəzən məzəli səslənərək, ailədə eşitdiklərinə, məktəbdə öyrəndiklərinə və ya KİV-lərdən bildiklərinə əsaslanırlar. Onlar hələ çox balacadırlar ki, öz şəxsi mövqeləri olsun, odur ki, bu uşaqlar tərbiyə aldıqları mühitin ab-havasını əla əks etdirirlər – ətrafdakıların ümid və xurafatlarını, yeni dünya görüşü və köhnə ədavətlərini, ən yaxşı və ən